



T.C.
TİCARET BAKANLIĞI



TÜRKİYE
YÜZYILI



Sayı : E-69602026-610-00101552803 / 00101965695
Konu : Soru Önergesi (7/16111)

17.10.2024

7/16111 GK 12

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 17.09.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1494857 sayılı yazı.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Denizli Milletvekili Sayın Şeref ARPACI tarafından verilen 7/16111 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.
Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Ömer BOLAT
Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı (3 sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 627D253C-DD25-4A25-82FA-8FB6A6085678

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Adres: Üniversiteler Mahallesi, Dumlupınar Bulvarı, Eskişehir Yolu

9.km, No:151, Çankaya/ANKARA

Faks No: (0312) 449 1341

e-Posta: stratejisoruonergeleri@ticaret.gov.tr

İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr

KEP Adresi: stratejigelistirnebaskanligi@gtb.hs01.kep.tr

Ayrıntılı bilgi için:
Soru Önergerleri Şubesi

Telefon No: (0312) 449 1342



T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Denizli Milletvekili Sayın Şeref ARPACI'ya Ait 7/16111 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-9) Türkiye'nin kalkınmasına, istihdamına ve ihracatına önemli katkıda bulunan tekstil ve hazır giyim sektörü Bakanlığımızca hem doğrudan firmalara yönelik hem de iş birliği kuruluşları marifeti ile dolaylı olarak desteklenmektedir.

Sektörün tüm paydaşlarıyla yakın temas halinde çalışılmakta olup, tekstil ve hazır giyim sektörünü ilgilendiren tüm gelişmeler Bakanlığımızca yakından takip edilmektedir. Bakanlığımız, ihracatçı firmalarımızın son dönemde yaşanan küresel daralma, yakın coğrafyamızdaki savaş ve siyasi krizler ile ekonomik konjonktürden kaynaklı problemlerinin çözümüne yönelik olarak sektör ve devlet yardımları politikalarını günün ihtiyaçlarına uygun bir şekilde güncellemekte ve bu politika araçlarını sektörün ihtiyaçlarına en uygun şekilde kullanmaktadır.

Uygulanan bu destekleyici politikalar ile birlikte 2023 yılında 255,6 milyar dolar olarak gerçekleşen ihracatımız, firmalarımızın yıllar itibarıyla katma değeri artırma ve ileri teknoloji odaklı yaşadığı niteliksel bir dönüşümün de sonucudur. Bu rakam ile küresel mal ihracatından aldığımız pay 2023 yılında %1,08 olarak gerçekleşmiştir. 2024 yılının Ocak-Eylül döneminde ihracatımız zorlu küresel ekonomik koşullara rağmen, 192,8 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Öte yandan, ihracata dayalı büyüme modelinde lider sektörlerden biri olan tekstil ve hazır giyim sektörü ihracatımız 2002 yılında toplamda 12,4 milyar dolar iken, bu rakam yaklaşık üç kat artarak 2023 yılında 32,8 milyar dolar seviyesine yükselmiş olup, 2024 yılı Ocak-Ağustos döneminde ise 21,2 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

İhracatı artırma, ithalatı azaltma ve dış ticaret açığını kapatma çabalarımız neticesinde 2024 yılının ilk çeyreğinde sağlanan %5,7'lik büyümeye net ihracatımızın katkısı %1,6 iken, ikinci çeyrekte ülkemiz %2,5 oranında büyümüş ve net ihracatımızın katkısı %1,3 olmuştur.

Bakanlığımızca, firmalara ihracatın her safhasında destek sağlanması ve firmaların uluslararası pazarlarda rekabet gücü kazanmaları amacıyla bütüncül bir bakış açısıyla ihracata yönelik destekler sağlanmaktadır. İhracatın bütün aşamalarına ve farklı ihtiyaçlara yönelik destek sağlama hedefi doğrultusunda, KOBİ'lerden başlamak üzere her seviyede ihracatçı firmaya; ihracat stratejisi oluşturma, yeni pazarlar edinme, bu pazarlarda tutunma, ihracat kapasitelerini artırma ve katma değerli, markalı ürün ihracatı gerçekleştirmeye yönelik giderler ile ihracatımızın sürdürülebilir artışının sağlanmasına yönelik diğer faaliyetlere ilişkin giderler 5973 sayılı İhracat Destekleri Hakkında Karar kapsamında desteklenmektedir.

Tekstil ve hazır giyim sektöründe iştigal eden firmalar 5973 sayılı İhracat Destekleri Hakkında Karar kapsamında;

-Yeni ihracat pazarlarının bulunması ve ihracatın artırılması amacıyla düzenlenen sektörel ticaret heyeti ve alım heyeti desteklerinden,

-Sektörün uluslararası tanıtımının artırılması, ihracatın tabana yayılması ve geliştirilmesi hedefleri doğrultusunda sağlanan yurt içi ve yurt dışı fuar desteklerinden,

-Proje bazlı ihtiyaç analizi, eğitim ve/veya danışmanlık, istihdam, yurt dışı pazarlama amacıyla sağlanan Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi (UR-GE) desteğinden,

-Şirket ve marka alım desteği, birim kira desteği, tanıtım desteği, mülga tasarım ve ürün geliştirme desteği, tasarımcı şirket ve tasarım ofisi desteği, çok kanallı zincir mağaza desteği ile Marka ve TURQUALITY® desteklerinden, yoğun bir şekilde faydalanmaktadır.

Bununla birlikte, en önemli ticaret ortağımız olan Avrupa'daki pazar payımızı korumak ve ihracatın sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla Bakanlığımız proaktif yaklaşımıyla geliştirilen "Avrupa Yeşil Mutabakata Uyum Projesi Desteği" 23/02/2024 tarihli ve 32469 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe girmiş olup, Genelge'nin 26/06/2024 tarihinde yayınlanmasıyla Program uygulanmaya başlamıştır.

Bunun yanında, Bakanlığımız ihracatçılarımızın, her geçen gün büyüyen küresel e-ticaret pazarından daha fazla pay alması için de yeni destek ve mekanizmaları hayata geçirerek firmaların dijital pazarlamadan çevrimiçi mağaza oluşturmaya, tanıtımdan sipariş karşılamaya kadar e-ihracata dönük tüm süreçleri içeren güçlü bir destek paketini de uygulamaya koymuştur.

İhraç ürünlerinin etkili bir biçimde dünyaya tanıtılması ve Türk malı ve hizmeti imajının güçlendirilmesi amacıyla; "2028 İhracat Tanıtım ve Pazarlama Vizyonu"muz kapsamında tekstil ve hazır giyim sektörünün tanıtım ve pazarlama projelerinin çalışmaları devam etmektedir.

Ayrıca, ihracatçılarımızın finansmana erişimi noktasında Türk Eximbank ve İhracatı Geliştirme A.Ş. (İGE A.Ş.) ile çalışmalar yapılmaktadır. Bu kapsamda, Türk Eximbank tarafından 2023 yılında ihracatçı firmalara 42 milyar dolar destek sağlamış olup, 2024 yılında ise bu desteğin 50 milyar dolar olması öngörülmektedir.

Diğer taraftan, kredi garanti ve kefalet uygulamaları yoluyla ihracatçılarımızın her türlü finansman ihtiyacının giderilmesine katkı sağlamak ve finansmana erişim imkânlarını genişletmek amacıyla kurulan ve 2022 yılında faaliyete geçen İGE A.Ş tarafından bugüne kadar ihracatçılarımızın 84 milyar TL'lik kredisine 73,4 milyar TL (22.09.2024 tarihi itibarıyla) kefalet sağlamıştır. Önümüzdeki dönemde de ihracatçı firmalarımızın çeşitli kredi ve destek imkânlarından daha fazla yararlanabilmeleri noktasında İGE A.Ş.'nin daha fazla rol oynaması için Bakanlığımızın çalışmaları devam etmektedir.

Öte yandan, tekstil ve konfeksiyon sektörünün ülkemiz ekonomisi içerisinde yaratmış olduğu istihdam, katma değer ve ihracat hacmi açısından önemli bir yere sahip bulunduğu dikkate alınarak, söz konusu sektördeki yerli üreticilerimizin rekabetçiliğinin artırılması ve ithalat baskısına karşı korunması adına bütüncül bir perspektifle yaklaşılmaktadır. Bu çerçevede ithalat tedbirleri, hukuki yükümlülüklerimiz, sektör temsilcilerinin görüşleri, dünyada yaşanan gelişmeler ve nihai kullanıcıların beklentileri dikkate alınarak belirlenmektedir.

Bu kapsamda, İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Mevzuat uyarınca dampingli ve sübvansiyonlu olarak yapılan ithalatın sebep olduğu zarara veya zarar tehdidine karşı başvuru yapma hakkı, ülkemiz sınırları içinde üretim yapan yerli üreticilere tanınmıştır.

Mer'i mevzuata uygun olarak yerli üreticilerin oluşturduğu yerli üretim dalı tarafından yapılan başvurular neticesinde soruşturmalar açılarak yürütülmektedir. İşbu soruşturmalar sonucunda alınan önlemler, ülke ve firma bazında olmak üzere yurtdışında yerleşik yabancı firmalara yöneliktir. Bu hususlar, 14/06/1989 tarihli ve 3577 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanun, 20/10/1999 tarihli ve 99/13482 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Karar ve 30/10/1999 tarihli ve 23861 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmelikten oluşan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Mevzuat'ta belirtilmektedir.

İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Mevzuat çerçevesinde, tekstil sektöründe 10 ülkeye yönelik 12 adet ürün grubunda 43 adet dampinge karşı önlem yürürlüktedir. Bununla birlikte, 4 ülkeye yönelik 3 adet ürün grubunda 6 adet nihai gözden geçirme soruşturması devam etmektedir.

Diğer taraftan, yürürlükteki dampinge karşı önlemlerimizin, menşee veya gümrük tarife pozisyonu saptırması gibi çeşitli yollarla etkisiz kılınması ihtimalinde, Önlemlerin Etkisiz Kılınmasına (ÖEK) karşı soruşturmalar açılmakta ve yürürlükteki dampinge karşı önlemler ilgili ülke veya eşyaya genişletilebilmektedir.

Bu kapsamda, sentetik veya suni devamsız liflerden dokunmuş mensucat, sentetik filament iplikten dokunmuş mensucat (giyim için olanlar), poliüretan suni deri, koagüle suni deri, kesil elyaf ipliği, fermuarlar, cam elyafı takviye malzemeleri ve poliesterlerden kısmen çekimli iplikler ithalatını kapsayan 8 tekstil ürünü grubunda 40 ülkeye karşı 78 adet ÖEK önlemi alınmış olup, sentetik filament iplikten dokunmuş mensucat (giyim için olanlar) ürün grubunda 1 ülkeye yönelik ÖEK soruşturması devam etmektedir.

Ayrıca, örme kumaş sektör temsilcilerinin başvuruları üzerine örme mensucat ithalatında korunma önlemine yönelik soruşturma açılması ve açılan soruşturmanın usul ve esaslarının belirlenmesi amacıyla İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin 2024/2 sayılı Tebliğ, 12/01/2024 tarihli ve 32427 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Bunun yanında, 24/08/2021 tarihli ve 31578 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Polyester Elyaf İthalatında Korunma Önlemi Uygulanmasına İlişkin Karar” çerçevesinde, 5503.20.00.00 Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonunda (GTİP) “Poliesterlerden” şeklinde tanımlanan polyester elyaf ithalatında korunma önlemi uygulanmaktadır.

Bununla birlikte, 19/10/2022 tarihli ve 31988 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Naylon veya Diğer Poliamidlerden İpliklerin İthalatında Korunma Önlemi Uygulanmasına İlişkin Karar” çerçevesinde, naylon iplik ithalatında korunma önlemi uygulanmaktadır.

Anılan hususların yanında, sektör temsilcileri tarafından Bakanlığımıza iletilen taleplere ilişkin yapılan inceleme neticesinde, üreticilerimize zarar verdiği tespit edilen ve üretim maliyetlerinin altında kalan birim fiyatlı ithalata karşı yerli sanayimizin korunması amacıyla sektördeki katma değer ve ham madde-ara girdi-nihai ürün dengesi de dikkate alınarak tekstil ve konfeksiyon ürünlerinde uygulanmakta olan İlave Gümrük Vergisi (İGV) oranları 16/10/2023 tarihli ve 32341 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7709 Sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile artırılarak, iplikte %10-13 (5 puanlık artış), kumaşta %27 (7 puanlık artış) ve konfeksiyon ürünlerinde %39 (9 puanlık artış) olarak uygulanmaya başlanmıştır. Söz konusu uygulama 15 Kasım 2023 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Son olarak, ticaret sicili kayıtları 238 ticaret sicili müdürlüğü tarafından münferit olarak tutulmakta ve bu kayıtlara ilişkin bütün belgeler buralarda saklanmakta olup, ticaret sicili işlemleri Bakanlığımız bünyesindeki Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS) üzerinden elektronik ortamda gerçekleştirilmektedir. MERSİS’te ticaret sicilinde tescil edilen ticaret şirketleri ile ticari işlemlere ilişkin bilgiler yer almakta olup, sistemde sektörlere göre veriler tutulmamaktadır.